

Begrepsforståelse – et bærende element i terminologi- og ordboksarbeidet

Einar Hansen

Tidligere NHH

Summary

One of the statements in this article is that the translators' profession is perhaps one of the most demanding professions you can think of. Professional translators are supposed to be both linguistically and factually correct in their work, and in addition to their linguistic competence, this requires a thorough understanding of the conceptual aspects of the text concerned. "You can only translate well what you know well" is indeed a basic truth in this connection.

The title of the article "**The understanding of concepts – a principal element in terminology and dictionary work**" refers to the importance of providing special language students and translation candidates with the necessary terminological and conceptual aids to help them achieve the levels of competence required for professional translation work. Traditional word-for-word dictionaries are of little help unless the user has already a pretty good idea of what the answer is expected to be. In many cases there is a need for more thorough information on the precise meaning of terms and their correct domains.

The author elaborates on the intentions behind, and the process of making, two of the special language dictionaries that he has published. The first of the two, *Engelsk-norsk samfunnsøkonomisk ordbok (English-Norwegian economics dictionary)*, is based on extensive excerption of relevant terms from American and British textbooks in economics at university level and a corresponding excerption of terminology from Norwegian textbooks within the same area. The finished dictionary is a result of contrastive analysis within the framework of a systematic term classification and provided with definitions and additional semantic information. The second dictionary, *Bedre engelsk forretningsspråk (Better English Business Language)*, is based on the experience gained from many years of teaching business English to special language students and translation candidates, and provides users with economic-administrative terminology set in a context to help them avoid the pitfalls that are so numerous in this field. To a certain extent the dictionary may be described as a "manual" in that many relevant terms are presented under their separate headings with reference to related terms and their meaning in English and Norwegian. In addition *Bedre engelsk forretningsspråk* may be used as a dictionary in its own right by means of the registers listing all terms alphabetically in the two languages.

Innledende betraktninger

I over 20 år, dvs. i perioden 1979 til 2003, hadde jeg den glede å få være sensor i engelsk ved statsautorisert translatøreksamen. Så å si hele tiden sammen med Peter Bilton fra UiO i et utmerket samarbeid. Riktignok ble eksamen avholdt annet hvert år i den første fasen, men fra 1987 ble den arrangert årlig, og fra 1999 ble kravet om autorisasjon begge veier avløst av enveis autorisasjon.

I løpet av perioden som sensor og gjennom en lang rekke kurs for translatørkandidater både i Bergen, Oslo og Stavanger, sammen med gode kolleger, spesielt Åge Lind, har jeg opparbeidet en stor respekt for translatørstanden. Translatøreksamen er som kjent meget krevende, men det er da også i aller høyeste grad translatørryk. Jeg våger den påstand at det er ett av de mest krevende yrker som finnes. Jeg så nylig i en avis at militært personell som

skifter beite til en bedre betalt jobb i næringslivet, over natten blir definert som en ressurs, mens de tidligere ble definert som en utgiftspost for samfunnet. Når jeg tenker på de to yrkesgruppene translatører og revisorer, slår det samme meg. Revisorene blir definert som en ressurs for oppdragsgiver og betalt deretter fordi de kan bidra til å spare penger, mens translatøren sees på som en utgiftspost, som man helst skulle klart seg uten, og som betales deretter. Og jeg er sannelig ikke sikker på hvilket av de to yrkene som er mest krevende.

Jeg er også overbevist om at nivået til translatøreksamen har steget betydelig i løpet av den perioden jeg har fått følge utviklingen på nært hold. Bedre administrativ tilrettelegging, kurs, personlig veiledning i en rekke språk og større utvalg av ordbøker og andre hjelpemidler, samt enveis-autorisasjon og visse formelle krav til forhåndsutdanning, har bidradd til dette. Oppgavene som gis, er også blitt mer gjennomarbeidet og tilpasset eksamenssituasjonen. Som student ved høyere avdelings studium i engelsk her ved NHH på 60-tallet måtte vi oversette mange av de tekstene som var gitt til translatøreksamen på 50- og 60-tallet. Jeg kan forsikre om at de var både lengre og mer tilfeldig utvalgt enn dagens tekster.

Begrepsforståelse – realiakompetanse – fagkunnskap

Jeg har kalt innlegget mitt: Begrepsforståelse – et bærende element i terminologi- og ordboksarbeidet. *Begrepsforståelse* kunne like gjerne vært byttet ut med *realiakunnskap*, *realiakompetanse* eller *fagkunnskap*, slik jeg oppfatter problemstillingen. Flere av mine kolleger ved instituttet har vært inne på lignende problemstillinger i en rekke artikler bl.a. her i skriftserien SYNAPS.

Når det gjelder selve oversettelsesprosessen, er trolig feil i tolkningen av kildeteksten den mest alvorlige og hyppigst forekommende feiltypen. “*You can only translate well what you know well*”, heter det på engelsk. Og det må nødvendigvis stilles store krav til fagoversetterens terminologikunnskaper og begrepsforståelse.

For noen år siden hadde jeg en gruppe studenter som skulle oversette en maritim tekst til engelsk. Da oppdaget jeg at enkelte hadde oversatt *bulkskip* til *dentship* på engelsk. De hadde slått opp i norsk-engelsk ordbok og funnet *dent* som oversettelse for *bulk*. Eksempelet viser i all sin enkelthet at en ikke kan oversette maritime termer uten en viss kjennskap til skipstekniske realiteter, dvs. ha begrepsforståelse.

Enkelte har i årenes løp kritisert translatøreksamen for at den legger for stor vekt på terminologi og for lite vekt på språklig eleganse i oversettelsene. Det kan muligens ha vært korrekt enkelte ganger, men det nytter ikke om oversettelsen er aldri så idiomatisk og stilistisk perfekt om ikke innholdet – begrepene – også er korrekt gjengitt, og dét krever terminologikunnskap og begrepsforståelse. Og i tillegg må translatøren ha en fagtekstkompetanse som også omfatter kunnskap om bruken av spesielle syntaktiske strukturer og spesiell fraseologi i ulike fagtekster.

En kan til tider få et inntrykk av at enkelte språkpedagoger ønsker å endre fokus fra det begrepsmessige til det stilistiske i fagspråktekstene fordi de behersker det rent språklige domenet meget godt, mens de kan ha problemer med å orientere seg i realiamessige og begrepsmessige sammenhenger. Og begrunnelsen en hører er ofte: Det finnes jo ordbøker; vi har internett. Der finner vi de svarene vi trenger. *Dentship*-eksempelet ovenfor innebærer riktignok bruk av ordbok, men resultatet ble ikke akkurat som forventet. Og årsaken er

ganske enkelt den at de det gjaldt ikke hadde fagkunnskap nok til å bruke hjelpemidlene på en fornuftig måte.

Og her er vi ved problemets kjerne. Mange to- eller flerspråklige ordbøker gir ord for ord oversettelser uten ytterligere informasjon. Dette kan fungere bra for brukere som allerede har god begrepsforståelse og som kan foreta en kritisk vurdering, men for mange vil det være nødvendig med fyldigere opplysninger. Også på internett finnes mange tospråklige glossarer, men også her varierer kvaliteten mye og en kritisk vurdering er absolutt påkrevd.

For øvrig gir internett masse terminologisk og realiamessig informasjon, men stort sett gis informasjonen på ett bestemt språk. Ekvivaleringen av informasjonen mot andre språk må gjøres av brukeren selv. Og her nytter det ikke uten begrepsforståelse på det aktuelle fagfelt innen de språk det gjelder.

“Terminologiarbeid må være menneskedrevet, ikke teknologidrevet”

Jeg er også litt skeptisk til ukritisk tro på at teknologiske hjelpemidler og løsninger kan gi svar på det meste. Nylig var det i *Bergens Tidende* et bilag om design, der det ble uttalt at “Innovasjon må være menneskedrevet, ikke teknologidrevet”. Overført til vårt fagområde, vil jeg si: “Terminologiarbeid må være menneskedrevet, ikke teknologidrevet”. Teknologien er selvfølgelig meget viktig, men teknologiske løsninger alene kan aldri erstatte substans, nemlig begrepsforståelse og fagkunnskap.

I en tidlig fase av dataalderen ble det satt i gang et prosjekt ved en norsk høyskole som gikk ut på å ekserpere sentrale termer fra norsk, engelsk, fransk og spansk aksjelovgivning. Formålet var høyst fortjenstfullt, nemlig å lage en flerspråklig ordbok. Da arbeidet var fullført, tok den stolte prosjektleder veien til Norsk Termbank ved UiB. Vedkommende regnet med at datamaskinen ville foreta den nødvendige begrepsmessige ekvivalering av terminologien fra de ulike aksjelovene, slik at resultatet kunne brukes direkte i en fagspråklig ordbok.

Om det bare var så enkelt!! Nei, ekvivaleringsprosessen krever noe mer enn datakunnskap (som for øvrig ikke var helt på topp, den heller, i det foreliggende tilfellet), nemlig begrepsforståelse, og selv da er det en krevende og til dels umulig oppgave.

Bakgrunnen for eget terminologi- og ordboksarbeide

Min egen interesse for fagspråk og terminologiarbeid går tilbake til tiden som student ved Norges Handelshøyskole. Da jeg begynte studiet i 1958 og tok engelsk som valgfag, ble jeg forundret over at enkelte faglærere ikke kunne svare på enkle spørsmål som gjaldt norske ekvivalenter til de engelskspråklige termene i økonomiske tekster. De mente at vi som økonomistudenter selv burde finne ut av problemene. Dette var lettere sagt enn gjort i en tid da den eneste tilgjengelige engelsk-norske ordboken var *Gyldendals blå ordbok*.

Og da jeg selv ble ansatt som høyskolelektor på NHH, kom jeg raskt til den erkjennelse at glosehjelp til studentene var en av de viktigste oppgavene å ta fatt i. Da hadde jeg selv som bakgrunn fem års undervisningspraksis fra Økonomisk gymnas med fagene engelsk, bedriftsøkonomi og samfunnsøkonomi, og visste omtrent hvor skoen trykkes.

Å lese engelske tekster uten å forstå innholdet fullt ut, var etter min mening uakseptabelt. Derfor måtte det glossarer til som gav direkte ekvivalens der det var mulig og ordforklaringer der begrepskvivalens ikke eksisterte. Poenget var også hele tiden å trekke vekslere på den referanserammen studentene hadde tilegnet seg både fra tidligere skolegang og fra studiene ved høyskolen.

Arbeidet med terminologi i en fagspråklig sammenheng førte i første omgang til en rekke engelsk-norske glossarer knyttet til pensumlitteraturen. Senere kom boken *Bedre engelsk forretningsspråk*, der intensjonen nettopp var å sette norsk og engelsk fagterminologi inn i en begrepsmessig sammenheng. Ikke minst så jeg et stort behov for bedre norsk-engelsk regnskapsterminologi. En rekke norske selskaper begynte på denne tiden å publisere sine årsberetninger på engelsk og det var en del merkelige oversettelser å se. Mange positive tilbakemeldinger fra regnskapsfolk og revisorer viste at dette stoffet var det behov for.

Intensjoner og fremgangsmåte ved produksjon av ordbøker

Det kan kanskje være av en viss interesse å se litt på prosessen bak en ordboksproduksjon, og jeg har derfor tenkt å se litt nærmere på enkelte sider ved de intensjoner jeg har hatt og den fremgangsmåte jeg har valgt i arbeidet med to fagspråklige engelsk-norske/norsk-engelske ordbøker.

Det første prosjektet jeg vil kommentere er *Engelsk-norsk samfunnsøkonomisk ordbok* fra 1990-årene, som i utgangspunktet var et forsøk på å kartlegge det samfunnsøkonomiske terminologiområdet og utvikle et klassifikasjonssystem som skulle fange opp de mest sentrale termene innen fagområdet.

Prosjektet ble gjennomført på en tid da internett var et ukjent begrep, og jeg var av den oppfatning at anerkjent faglitteratur var den mest pålitelige kilden til korrekt terminologi og språkbruk. Jeg tok bl.a. for meg et ti-talls amerikanske og engelske lærebøker i samfunnsøkonomi på universitetsnivå for å finne frem til en begrepsstruktur som jeg kunne bygge på. De 17 hovedgruppene som jeg fant frem til, ble så inndelt etter en desimalklassifikasjon og alle termene ble definert etter bestemte prinsipper. Klassifikasjonssystemene var viktige for å avdekke lakuner i materialet og bidra til å opprette terminologisk over-, under- og sideordning (se vedlegg 1 og 2: Klassifikasjonsskjema og Eksempel på desimalklassifikasjon).

Jeg ekserperte så sentrale termer i tekstsammenheng fra de samme engelskspråklige lærebøkene. Deretter foregikk en tilsvarende prosess på norsk, der et antall lærebøker i samfunnsøkonomi av anerkjente forfattere ble ekserpert for relevante termer i tekstsammenheng.

Det neste trinn ble så den kontrastive analysen og ekvivalering av de engelske termene mot de norske. Ofte oppstod synonymitet eller nærsynonymitet som måtte vurderes i det enkelte tilfelle. Eksisterende ordbøker ble ikke konsultert under arbeidet og resultatet ble en viss grad av normering og utvikling av nye ekvivalensløsninger.

Egentlig var arbeidet med engelsk-norsk samfunnsøkonomisk terminologi på den tid å betrakte som et pilotprosjekt innen dette fagområdet. Men selv om prosjektet hadde en vitenskapelig vinkling, var intensjonen å lage en engelsk-norsk ordbok som først og fremst kunne være til hjelp for studenter og andre som leste faglitteratur på engelsk. På NHH var på den tid viktige deler av pensum innen samfunnsøkonomi basert på engelskspråklige,

vesentlig amerikanske, lærebøker og igjen var det tanken om å bidra til bedre begrepsforståelse som stod sentralt.

Prosjektets sluttprodukt, nemlig *Engelsk-norsk samfunnsøkonomisk ordbok*, bygger på den systematiske klassifikasjonen, men av praktiske årsaker er termene ordnet alfabetisk i boken. Hver termpost består av den engelske termen med en autentisk minikontekst på engelsk. Deretter følger den norske ekvivalenten og minikonteksten oversatt til norsk. Så kommer definisjonen på norsk og ev. merknader eller henvisninger til andre termer. I definisjonene er ord som selv opptrer som inngangstermer i ordboken kursivert. Minikonteksten på engelsk og norsk tar sikte på å gi brukeren nyttig informasjon om språkbruk, f.eks. preposisjonsbruk. De enkelte termposter er for øvrig forsynt med nummerering i tilfelle polysemi og semantisk markering der dette er påkrevd (se vedlegg 3: Eksempler på termposter). Materialet ble formatert ved hjelp av Hypercard programvare, som på den tid var et relativt avansert databaseverktøy. Bakerst i ordboken finnes et norsk register for å lette oversikten over de norske ekvivalentene.

I *Bedre engelsk forretningspråk* er utvalget av termer og termposter i første rekke bestemt av praktiske didaktiske forhold og behov. Boken la i utgangspunktet stor vekt på å presentere pensumrelaterte termer, bl.a. i regnskapssammenheng. Senere er antall emner og termutvalget utvidet flere ganger, noe som undertittelen “Spesialordbok i økonomisk-administrativt fagspråk” gjenspeiler. 5. utgave av boken vil foreligge i januar 2007. Hele tiden har det essensielle vært å presentere de norske og engelske termene innen rammen av en språklig og begrepsmessig sammenheng. Brukeren av boken har valget mellom å bruke den som et rent oppslagsverk via de alfabetiske registrene eller å studere terminologien som en del av et større hele ved å lese opplysningene under det enkelte oppslagsord i sammenheng.

Som eksempel tar jeg utgangspunkt i oppslagsordet (*Aksje*)*utbytte*, *dividende* i den nye utgaven av boken. Et av tekstavsnittene handler om *skatt på aksjeutbytte*, *utbytteskatt* etter reglene i den nye “aksjonærmodellen” som trådte i kraft 1. januar 2006. Utbyttereglene omfatter nye begrep som ‘skjermingsgrunnlag’, ‘skjermingsfradrag’ og ‘skjermingsrente’, som krever en nærmere begrepsanalyse (se vedlegg 4: Eksempel på termpost (AKSJE)UTBYTTE, DIVIDENDE, samt AKSJONÆRMODELLEN, belyst med tall-eksempel). På dette grunnlag har jeg så valgt engelske ekvivalensløsninger som jeg mener er dekkende for de norske begrepene, og det er mitt håp at de begrepsmessige sammenhengene blir lettere å forstå ved at terminologien presenteres i en relevant kontekst. Men jeg er fullt klar over at de ekvivaleringsvalg som er gjort, ikke nødvendigvis godtas av alle og at arbeidet med å finne gode løsninger er en kontinuerlig prosess.

Og jeg vil til slutt minne om det som står i forordet til *Bedre engelsk forretningspråk*: “Korrekt språkbruk vil i mange tilfeller forutsette grundig kjennskap til begrepsinnhold og de realiamessige sammenhengene bak ordene; likevel er mulighetene for terminologiske feilskjær til stede i rik monn”. Det siste er noe de fleste av oss som driver med terminologi- og ordboksarbeid, har fått erfare. Men det er i hvert fall min erkbødige sluttsats at begrepsforståelse alltid må være et bærende element i dette arbeidet.

Litteratur

Hansen, Einar (1995) *Engelsk-norsk samfunnsøkonomisk ordbok*. Oslo: Universitetsforlaget.
Hansen, Einar (2007) *Bedre engelsk forretningspråk*. Oslo: Cappelen Akademisk.

Vedlegg 1

Klassifikasjonsskjema:

1. **Basic Concepts** e.g.: micro-economics, macro-economics, economic systems
2. **Scarce Resources and Choice** e.g.: free good, economic good, allocation
3. **Input of Resources** e.g.: land, capital, labour
4. **Types of Markets** e.g.: product market, factor market, employment policy
5. **Production and Categories of Goods** e.g.: production theory, consumer goods
6. **Economic Activity** e.g.: primary industry, secondary industry, tertiary industry
7. **Public and Private Enterprise** e.g.: business economics, business integration
8. **Categories of Cost** e.g.: cost function, full cost, marginal cost
9. **Utility and Consumer Behaviour** e.g.: marginal utility, willingness to pay
10. **Demand and Supply Relations** e.g.: elasticity of demand, price determination
11. **Market Structure** e.g.: perfect competition, profit maximisation, market power
12. **Factor Payment Determination** e.g.: income, rent, interest, profit
13. **National Income Determination** e.g.: consumption, investment, saving
14. **Money and Financial Markets** e.g.: money supply, liquidity preference
15. **Value of Money** e.g.: indexation, inflation, deflation, reflation
16. **International Trade and Payments** e.g.: foreign exchange, business cycles
17. **Managing the Economy** e.g.: monetary policy, fiscal policy, taxation

Engelsk-norsk samfunnsøkonomisk ordbok (1995)

Vedlegg 2

Eksempel på desimalklassifikasjon:

11. Market Structure

- 11.1 market form
 - 11.1.1 perfect market
 - 11.1.2 imperfect market
- 11.2 competition
 - 11.2.1 price competition
 - 11.2.2 non-price competition
 - 11.2.2.1 advertising
 - 11.2.2.2 sales promotion
 - 11.2.2.3 quality
 - 11.2.3 cut-throat competition
- 11.3 competitiveness
- 11.4 competitor
- 11.5 compete
 - 11.5.1 perfect competition
 - 11.5.1.1 price-taking
 - 11.5.1.2 price-taker
 - 11.5.2 imperfect competition
 - 11.5.2.1 restrictive practices
 - 11.5.3 homogeneous product
- 11.6 monopoly
- 11.7 monopolist
 - 11.7.1 monopolistic competition
 - 11.7.1.1 price-making
 - 11.7.1.2 price-maker
- 11.8 oligopoly
- 11.9 oligopolist
 - 11.9.1 oligopoly market
 - 11.9.2 oligopolistic competition
 - 11.9.2.1 game theory
 - 11.9.2.2 kinked demand
 - 11.9.2.2.1 kinked demand curve
- 11.10 duopoly
- 11.11 monopsony
- 11.12 oligopsony
- 11.13 duopsony
- 11.14 cartel
- 11.15 trust

Engelsk-norsk samfunnsøkonomisk ordbok (1995)

Vedlegg 3

Eksempler på termposter:

1. Basic Concepts

economics

Economics helps us understand and predict the working of an economy.

samfunnsøkonomi, sosialøkonomi

Samfunnsøkonomien hjelper oss til å forstå og forutsi hvordan økonomien fungerer.

Læren om utnyttelse av *begrensede ressurser* for å tilfredsstille menneskelige behov best mulig.

macro-economics

The study of national accounting figures is an essential part of macro-economics.

makroøkonomi

Studiet av nasjonalregnskapstall er en viktig del av makroøkonomien.

Den del av *samfunnsøkonomien* som beskjeftiger seg med de store sammenhenger i et samfunns *økonomi* som f.eks. total *sysselsetting*, *prismnivå* og *samlet produksjon*. Cf. «*micro-economics*»

micro-economics

Her study of micro-economics includes an analysis of the price mechanism.

mikroøkonomi

Analyse av prismekanismen inngår i hennes studier av mikroøkonomi.

Den del av *samfunnsøkonomien* som beskjeftiger seg med de enkelte deler av et samfunns *økonomi* som f.eks. den enkelte *produsent* og *forbrukers adferd* på *markedet*. Cf. «*macro-economics*»

7. Public and Private Enterprise

business economics

Business economics focuses on the various aspects of business management.

bedriftsøkonomi

Bedriftsøkonomi retter søkelyset mot de ulike sider ved bedriftsledelse.

Læren om *bedriftsledelse 1*.

business management 1 (U)

Business management offers a range of challenging tasks.

bedriftsledelse 1 (U), foretaksledelse 1 (U)

Bedriftsledelse byr på en rekke utfordrende oppgaver.

Daglig ledelse, styring og kontroll av en *bedrift*.

business management 2 (C)

A revised operating budget has been submitted by the business management.

bedriftsledelse 2 (C), foretaksledelse 2 (C)

Et revidert driftsbudsjett er lagt frem av bedriftsledelsen.

Gruppe av personer som utøver *bedriftsledelse 1*.

Engelsk-norsk samfunnsøkonomisk ordbok (1995)

Vedlegg 4 – Eksempel på termpost:

(AKSJE)UTBYTTE, DIVIDENDE

dividend

A dividend of 10% will be distributed to registered shareholders.

Merk: betegnelse for selve **utbyttebeløpet**, **utbytteprosenten** (= *dividend payout*). Må ikke forveksles med **utbyttedeling**, **overskuddsdeling**, **resultatdeling** (= *profit sharing*), som innebærer at en bestemt andel av en bedrifts overskudd deles med de ansatte som en form for **produktivtetsbonus** (= *productivity bonus, incentive bonus*).

Et aksjeselskap kan **dele ut (aksje)utbytte** (= *pay a dividend, distribute a dividend*) i form av **foreløpig utbytte**, **interimsutbytte**, **delårsutbytte**, **halvårsutbytte** (= *interim dividend*) i påvente av **endelig utbytte** (= *final dividend*) ved regnskapsårets avslutning. **Kumulativt utbytte** (= *cumulative dividend*) innebærer at utbytte samles opp for senere **utdeling** (= *distribution*). Enkelte selskaper tilbyr sine aksjonærer **utbytteaksjer** (= *scrip dividends, share dividends; AmE: stock dividends*) som alternativ til **kontantutbytte** (= *cash dividend*) som ledd i sin **utbyttepolitikk**, **dividendepolitikk** (= *dividend policy*). I prinsippet vil **utbytteaksjer** være en form for **fondsaksjer** (= *bonus shares*). Aksjer kan omsettes **inklusive utbytte**, **med utbytte** (= *cum dividend*) eller **eksklusive utbytte**, **uten utbytte** (= *ex dividend*).

RISK som er forkortelse for **Regulering av Inngangsverdi med Skattlagt Kapital** (= *adjustment of original cost of shares by taxed profits, RISK adjustment*) er en norsk skattebestemmelse som skal hindre **dobbelbeskatning** (= *double taxation*) av aksjeutbytte ved salg av aksjer, ved at **tilbakeholdt og beskattet resultat** (= *retained and taxed profit*) i et aksjeselskap tillegges **aksjenes inngangsverdi**, **aksjenes kostpris** (= *original cost of shares, acquisition cost of shares*) forholdsmessig i form av et **RISK-beløp pr. aksje** (= *RISK amount per share*).

Delingsmodellen (= *split-income model*) og fastsettelse av RISK-beløp opphørte fra 01.01.06. I stedet er det innført en såkalt **aksjonærmodell** (= *shareholder model*) for **skatt på aksjeutbytte**, **utbytteskatt** (= *dividend tax*) og **skatt på aksjegevinster** (= *capital gains tax on shares*) for **personlige aksjonærer** (= *personal shareholders*).

Bedre engelsk forretningspråk (5. utgave, Oslo 2007)

Vedlegg til termposten ”(Aksje)utbytte, dividende”**AKSJONÆRMODELLEN (Talleksempel)****Anskaffelseskost/kostpris/inngangsverdi: 10.000****Skjermingsrente: 2%****År 1:**

Skjermingsgrunnlag år 1:	10.000
Skjermingsfradrag år 1: (10.000 x 2%)	200
(Aksje)utbytte år 1:	500
Skattepliktig (aksje)utbytte: (500 – 200)	300
Ubenyttet skjermingsfradrag år 1:	0

År 2:

Skjermingsgrunnlag år 2: (10.000 + 0)	10.000
Skjermingsfradrag år 2: (10.000 x 2%)	200
(Aksje)utbytte år 2:	100
Skattepliktig (aksje)utbytte: (100 – 200)	0
Ubenyttet skjermingsfradrag år 2: (200 – 100)	100
Akkumulert ubenyttet skjermingsfradrag:	100

År 3:

Realisasjonsvederlag/Salgpris	12.000
- Anskaffelseskost/Kostpris/Inngangsverdi	<u>10.000</u>
(Kapital)gevinst før skjermingsfradrag	2.000
- Akkumulert, ubenyttet skjermingsfradrag	<u>100</u>
Skattepliktig (kapital)gevinst	<u>1.900</u>